

welche diesen Darstellungen etwas Frappantes und zugleich Charakteristisches gab.

Otto Zahn.

Μιττθειλungen aus Handschriften.

3. Hesiodii Scuti argumentum ex cod. Casanatensi.

Τῆς ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ τετάρτῳ καταλόγῳ φέρεται μέχρι ν καὶ σ. διὸ καὶ ἐπόπτευσεν (sic) ὁ ἀριστοφάνης οὐχ ὁ κωμικὸς ἀλλὰ τις ἕτερος γραμματικὸς, ὡς οὐκ οὖσαν αὐτὴν ἠσιόδοι ἀλλ' ἑτέρου τινὸς προαιρο[υ]μένου τὴν ὁμηρικὴν ἀσπίδα μιμήσασθαι. κέχρηται δὲ ἐν ἀρχῇ ὑποθέσει τοιαύτη. ἀμφιτρύων καὶ ἠλεκτρύων υἱοὶ ἀλκαίου.

ἦν δὲ ἠλεκτρύων ὁ γηραι^ο*) ἀδελφός. Θνήσκων δὲ ὁ ἀλκαῖος ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἠλεκτρύωνα, λέγων αὐτῷ· ἐὰν ἀνθρώθῃ ὁ ἀδελφός σου ἀμφιτρύων, δὸς αὐτῷ τὴν περιουσίαν ἣν σοι κατέλειψα χάριν αὐτοῦ**). ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου ἠνδρώθη μετὰ ταῦτα ὁ ἀμφιτρύων καὶ ἐζήτησε τὴν πατρικὴν δωρεάν· μὴ διδόντος δὲ τοῦ ἠλεκτρύωνος τῆς τρυφῆς ἐβασιλευεν***), ἐκινήθη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἠλεκτρίωνος. προςκαλεσόμενος ταφίους καὶ τηλεβόους, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. τὴν δὲ θυγατέρα αὐτοῦ ἀλκμήνην, ὡς γυναῖκα κατέλειπεν. ἦν δὲ νόμος τὸν ποιήσαντα ἐμφύλιον****) πόλεμον, καθαιρέσθαι ἀπὸ ἄλλης χώρας, χρόνουσ τρεῖς. ποιήσας οὖν ὁ ἀμφιτρύων ἐμφύλιον πόλεμον, ἀπῆλθεν εἰς Θήβας καθαρθῆναι. ἡ δὲ ἀλκμήνη περιπατοῦσα, ἔλεγεν· ὅστις ἀνευρέθῃ ἀμνόμενος τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἵνα λάβῃ αὐτὴν γυναῖκα. καὶ ἐλθοῦσα εἰς Θήβας, εἶπεν οὕτως. ἀκούσας δὲ ὁ ἀμφιτρύων, εἶπεν ἐκδικητὴν γί-

*) Fort. γεραίτερος. — **) Cod. κατέλει ταχάριν. — ***) Relativum deest. Cod. τῦρῦθου. — ****) Cod. ἐμφυ.

νεσθαι τοῦ φρόνου. ἠράσθη γὰρ αὐτῆς ὡς ὠραιάς· καὶ ἀνειψιά αὐτοῦ ἦν. ἐτέθη δὲ ἀρή*) ἐν αὐτῷ μὴ μιγῆναι, πρὶν καὶ θανατώσει**) τοὺς ταφίους καὶ τηλεβόας. καὶ ἀπελθὼν ἀμφιτρῶων ἐπολέμει αὐτούς. ἐμνήσθη οὖν ὁ ζεὺς καὶ ἠθέλησε ποιῆσαι βοηθὸν θεῶν καὶ ἀνθρώπων. διότι ἐν τῷ ναῦ τοῦ ἀπόλλωνος ἦν τις***) κύκνος περισυλῶν τὰς δεκάδας τὰς τῷ ἀπόλλωνι προσαγομένας. καὶ φονείων καὶ τοὺς προσαγομένους, υἱὸς ἄρεος****) ὑπερασπιζόντος αὐτοῦ. καὶ συνῆλθεν ἐπὶ τρισὶ νυξὶ τῇ ἀλκμήνῃ*****) καὶ συνέλαβε τὸν ἠρακλέα. ἐλθόντος δὲ τοῦ ἀμφιτρῶωνος ἀπὸ τοῦ φρόνου τῶν ταφίων καὶ τηλεβῶν, συνευνάσθη τῇ ἀλκμήνῃ. καὶ συνέλαβε τὸν ἵφικλον. ἐγέννησεν οὖν δυοπαῖδας· τὸν μὲν ἠρακλέα ἀνδρείον καὶ μεγαλόφρονα· τὸν δὲ ἵφικλον μωρὸν, καὶ ἄνανδρον. λέγουσι δὴ τὸν δία τῇ ἀλκμήνῃ†) ἀνελεθεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰπεῖν, ὅτι ὁσ γεννηθῆ ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, ἔσται φρόνιμος, ἀνδρεῖος, πλούσιος καὶ βασιλεὺς. ζηλοτυπήσασα δὲ ἡ ἦρα, ἔκλεισε τὰς ὠδύνας τῆς ἀλκμήνης τῆς δὲ ἀρχίππῃ ἀνέωξε. καὶ ἐγέννησεν ἀρχίππῃ τὸν εὐροσθέα, ἐπτάμηνον. καὶ ἐδόθη ἐκείνῳ τὸ εἶναι βασιλεὺς καὶ πλούσιος. Γεννηθεὶς δὲ ἕσπερον ὁ ἠρακλῆς, ἐκτίσαστο τὸ ἀνδρεῖος εἶναι καὶ φρόνιμος. ἀνδρεῖος δὲ ὑπὲρ πάντα καὶ φρονιμώτατος††) κινηθεὶς οὖν διὸς βουλῆ†††) (διατοῦτο γοῦν συνῆλθε ζεὺς τῇ ἀλκμήνῃ.) ἀπῆλθε πρὸς τὸν ναὸν τοῦ ἀπόλλωνος· ἐνθα ἦν ὁ κύκνος καὶ ὤκει. λαβὼν μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἰόλαον τὸν ἱφίκλον υἱὸν συνεργὸν τῆς κατ' αὐτοῦ μάχης. καὶ ἀπελθὼν ἀπέκτεινεν αὐτὸν, σκεπασθεὶς ἡφαιστοτεύκτῳ ἀσπίδι. τὸν δὲ ἄρην ὑπερασπιζόντα τοῦ υἱοῦ, κατὰ μηρὸν τιτρώσκει. καὶ οὕτως ἔρχεται πρὸς κῆρυκα. ἦν δὲ ὁ κύκνος γαμβρὸς τοῦ κῆρυκος ἐπὶ θυγατρὶ θεμιτόνῃ. ἔλειος καὶ μῆστωρ ἀδελφοί. ἀπὸ μῆστορος, ἱπποδόη††††). ἦν λαβὼν ὁ πτερέλας ὁ τάφου τοῦ τηλεβῶου παῖδας ἔσχεν ἐπτά. εἰσὶ δὲ οὗτοι. ἀντίοχος, χειροδάμασ.

*) Cod. ἀρη. — **) Cod. πρὶν θανατώσει h. e. fortasse πρὶν ἢ vel πρὶν. — ***) Cod. τῶσ. — ****) Cod. ἄρεος. — *****) Cod. ἀλκμήνη. — †) deest infinitivus. — ††) Ft. comparativus; ex cod. non liquet. — †††) βουλ. satis distinctum, de terminatione non liquet. — ††††) Puto librarium voluisse δὲ ἱπποδόη.

χρόμος. τύραννος. μήστωρ. τηλεβόας. τάφιος: — μεγακλῆς *) ὁ ἀθηναῖος, γνήσιον οἶδε τὸ ποίημα. καὶ ἄλλωσ ἐπιτιμᾶται ἡσιόδου **). ἄλογον γὰρ φησι ποιεῖν ὄπλα παρέχοντα ἤφαιστον, τοῖς τῆς μητρὸς ἐχθροῖς. ἀπολλώνιος, ὁ ῥόδιος, ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ φησὶν αὐτοῦ εἶναι. ἐκ τοῦ χαρακτήρος, καὶ ἐκ τοῦ παλ' αἰ τὸν ἰόλαον, ||. . . ***) τῷ καταλόγῳ εὐρίσκειν ἠνιοχοῦντα τῷ ἤρακλεῖ. σησίχορος δὲ φησὶν, ἡσιόδου εἶναι τὸ ποίημα. ὑπώπτεσκε ****) δὲ ἀριστοφάνησ τὴν ὀπλοποιεῖαν ταύτην, οὐκ οὐσαν ἡσιόδου, ἀλλ' ἐτέρου τινὸσ θελήσαντος μιμήσασθαι τὴν ὀμηρικὴν ἀσπίδα: —

Iam enumeratio sequitur nominum digitorum articulorumque vertebraliū eamque Scholia excipiunt, quae vulgatis Tzetzianis aliquanto et integrīora sunt et differunt. Ista quae ipsum Aristophanis Byzant. argumentum continere videantur delibanda putavi prius quam cetera Tibi mitterem.

Romae, 29. Iun. 1847.

Tycho Mommsen.

Zur Kritik und Erklärung.

Miscella critica in tragicos Graecos.

Aeschyl. Agam. v. 129. Difficultatem, quae in vulgato οἶον aut οἶον inest, sustuleris si genitivo restituto scripseris:

οἶων μὴ τις ἄγα θεόθεν κνεφά-
ση πρότυπον στόμιον μέγα Τροίας
στρατωθέν.

Pendet autem genitivus ex ἄγα vocabulo et refertur ad proxime exposita (πάντα δὲ πύργων κτήνη — Μοῖρα λαπάξει) ut sententia sit: „qualium facinorum causa cavendum est ne

*) Init. rubr. — **) Nominativus certus, passivum non ita. — ***) Inc. p. 82, 6 ita: Καὶ sed quid hoc? — ****) Cod. ὑπόπτεσκε.